

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת מירב בן ארי

פ/6087/25

הצעת חוק סימון מנות בריאות במסעדות, התשפ"ה-2025

- מטרה
1. מטרת חוק זה להנגיש לצרכנים מידע תזונתי מהימן וברור לגבי מנות המוצעות במסעדות, במטרה לאפשר בחירה מושכלת של מזון, לעודד צריכת מזון בריא ולקדם את בריאות הציבור בישראל.
- הגדרות
2. בחוק זה –
- "בית אוכל" – כהגדרתו בסעיף 25 לחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון) התשע"ו – 2015¹ ;
- "המועצה הארצית לביטחון תזונתי" – המועצה כהגדרתה בחוק המועצה הארצית לביטחון תזונתי, התשע"א-2011² ;
- "מנה בריאה" – מנה העומדת בקריטריונים תזונתיים שיקבע השר לפי הוראות סעיף 4 ;
- "סימון בריאותי" – סמל שקבע השר לפי הוראות סעיף 5 לסימון מנה בריאה ;
- "תפריט" – רשימה שבה מפורטים, במילים או בתצלום, מוצרי מאכל או שתייה המוצעים למכירה בבית האוכל ומחיריהם, לרבות רשימה כאמור המופיעה על גבי שלט, מודפס או דיגיטלי, המוצב בתוך בית האוכל או מחוצה לו או המופצת מחוצה לו, ובכלל זה באינטרנט, בבלטפורמות דיגיטליות או באמצעי אחר ;
- "השר" – שר הבריאות.
3. חובת סימון מנות בריאות
- (א) בעל בית אוכל יסמן בתפריט בית האוכל מנות בריאות בסימון בריאותי.
- (ב) הסימון הבריאותי יהיה גלוי, ברור ובולט לעין, ויוצג בצמוד לשם המנה.

¹ ס"ח התשע"ו, עמ' 39
² ס"ח התשע"א, עמ' 996

- קריטריונים למנה 4. (א) השר, לאחר התייעצות עם המועצה הארצית לביטחון תזונתי, יקבע, בריאה בצו, את הקריטריונים התזונתיים לסימון מנה בסימון בריאותי כמנה בריאה.
- (ב) הקריטריונים התזונתיים יכללו, בין השאר, מגבלות על כמות נתרן, חומצות שומן רוויות, סוכרים וערך קלורי.
- (ג) קביעת הקריטריונים תתבסס על מידע מדעי עדכני והצורך בעדכוןם ייבחן אחת לשנתיים לפחות.
- קביעת הסימון הבריאותי 5. (א) השר יקבע, בצו, את הסימון הבריאותי, וכן את צבעו וגודל הטקסט וכן את אופן הצגת הערך הקלורי בצמוד לסימון הבריאותי.
- (ב) הסימון הבריאותי יהיה אחיד לכלל בתי האוכל ויותאם גם להצגה בפלטפורמות דיגיטליות.
- עונשין 6. בעל בית אוכל שמסמן בתפריט בית האוכל סימון בריאותי על מנה שאינה עומדת בקריטריונים התזונתיים לסימונה כמנה בריאה, דינו – הקנס האמור בסעיף 61(א) לחוק העונשין, התשע"ז–1977.³
- ביצוע ותקנות 7. השר ממונה על ביצועו של חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת הבריאות של הכנסת, להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.
- תחילה 8. תחילתו של חוק זה הוא שנה מיום פרסומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת חוק זו נועדה להגביר את השקיפות בתפריטי המסעדות ובתי האוכל במטרה לסייע לציבור לבצע בחירות תזונתיות בריאות ומושכלות. תקנות הגנה על בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשע"ח–2017, מטילות חובת סימון תזונתי לגבי מוצרי מזון ארוזים מראש, במסגרתה מוצרים עם תכולת סוכר, נתרן או שומן רווי גבוהה מחויבים בסימון אדום. כמו כן, במסגרת רפורמת סימון המזון של משרד הבריאות ניתנה אפשרות לסמן מוצרים מומלצים בסימון ירוק. מהלכים אלו נועדו לצמצם את צריכת הרכיבים המזיקים בכ-30%, למנוע כ-2,200 מקרי תמותה בשנה ולחסוך כ-600 מיליון שקלים חדשים בשנה (סיכום דוח הערכת השפעת הרגולציה, תקנות הגנה על בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשע"ז–2017). עם זאת, חובת הסימון התזונתי האדום כאמור והאפשרות לסמן בסימון ירוק חלות כיום רק לגבי מוצרי מזון ארוזים ואינן חלות לגבי תפריטי מסעדות ובתי אוכל.

היעדר סימון תזונתי במסעדות ובבתי אוכל מותיר את הצרכנים ללא מידע חיוני בעת קבלת החלטות תזונתיות, כך שצרכנים המעוניינים לבחור במנות בריאות מתקשים להבחין אילו מנות עומדות בקריטריונים תזונתיים מומלצים. נתוני משרד האוצר בנוגע להשפעת רפורמת הסימון הבריאותי של מוצרי המזון על התנהגות הצרכנים משנת 2022 הצביעו על כך שרפורמת הסימון התזונתי השפיעה על הצרכנים, וכי בעקבותיה נרשמה ירידה מובהקת בנתח השוק של מוצרים עם סימון תזונתי אדום. הטלת חובה לסימון ירוק של מנות בריאות גם במסעדות, עשויה לתרום לבריאות, במיוחד לקבוצות פגיעות כגון

³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

אנשים עם בעיות בריאותיות הדורשות תזונה מאוזנת, ילדים, קשישים ואוכלוסיות בעלות מודעות נמוכה לתזונה נכונה.

נוסף על כך, חובת הסימון עשויה ליצור תמריץ לבעלי מסעדות להוסיף מנות בריאות יותר לתפריט המסעדה, מתוך הבנה שלקוחות יעדיפו אפשרויות מזינות כאשר הן מסומנות באופן ברור. מהלך זה עשוי להשפיע לטווח הארוך על הרגלי צריכת המזון, להעלות את המודעות הציבורית לתזונה מאוזנת, ולהפחית את הסיכון למחלות כרוניות כמו השמנה, סוכרת ומחלות לב. כך, סימון מנות בריאות בתפריטי מסעדות אינו רק אמצעי להעברת מידע אלא כלי שעשוי להוביל לשינוי התנהגותי שיוכל לתרום לבריאות הציבור באופן משמעותי.

לפיכך, מוצע לחייב בעל בית אוכל לסמן בתפריט בית האוכל, בסימון אחיד ובולט, מנות שהן מנות בריאות בהתאם לקריטריונים שיקבע שר הבריאות בהתייעצות עם המועצה לביטחון תזונתי. החובה תחול גם לגבי תפריט של המנות בבית האוכל שמפורסם באינטרנט או מוצג בכל דרך בבית האוכל או מחוצה לו. כמו כן, מוצע להטיל קנס על בעל בית אוכל שיסמן בתפריט בית האוכל סימון בריאותי על מנה שאינה עומדת בקריטריונים התזונתיים לסימונה כמנה בריאה.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יוסף טייב (פ/5955/25).

הצעת החוק זהה לפ/5955/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ה בתמוז התשפ"ה (21.07.2025)